

Det Vædringsforslag, som under Nr. 27 er stillet som Underædringsforslag til Nr. 26, derom skal jeg kun sige, at jeg lige saa lidt som Flertallet har kunnet tiltræde det, da jeg ikke tror, det er den rette Vej at gaa. Vil man ingen Religionsundervisning have, skal man gaa den Vej, at man siger, at der slet ikke skal være nogen Undervisning i Religion i Almuestolen, men saa bør man samtidig træffe andre Foranstaltninger, som gøre, at der dog bliver Religionsundervisning i hver Kommune. Det var det, man i sin Tid tænkte paa ved at ville paalægge Præsten en Forpligtelse til i visse Timer om Ugen at undervise i Religion. Den Vej kan man selvfølgelig gaa; men her at ordne Sagen paa den Maade, at visse Børn kunne forlade Stolen, naar Religionsundervisningen begynder, eller komme senere til Skole af den Grund, tror jeg, vil være en uheldig Maade at ordne den paa ogsaa for Stolens Vedkommende. Skolen kan, om det skal være, udbære Religionsundervisningen, den kan godt gaa alligevel uden Religionsundervisningen; men at Undervisningen i Religion skal være et frivilligt Fag i Skolen, og at Børnene efter Forældrenes Forgodtbefindende skulle kunne forlade Skolen paa visse Tider eller komme senere til Skolen, tror jeg ikke, vil være praktisk. Det vil nemlig føre til, synes mig, at Religionsundervisningen vil faa en mærkelig Stilling i Skolen. Læreren vil i den Time maasse kun have en lille Part af Børnene eller i alt Fald kun en Del af dem, medens han i den næste Time ogsaa skal have Resten af Børnene med. Nogle Børn ville ikke søge Religionsundervisningen af en Grund, nogle ikke af en anden, og enkelte ville maasse blot blive borte fra denne Undervisning for at spare Tid. I det hele taget synes det mig, at det vil kunne føre til en Ordning, som Almuestolen eller Folkeskolen ikke vil kunne være tjent med. Denne bør nemlig være saaledes indrettet, at i de og de Fag undervises der, saaledes at de Børn, der søge Skolen, maa deltage i hele Skolens Undervisning; det er efter min Mening den fornuftigste og naturligeste Ordning af det hele. Af den Grund have vi ogsaa stillet Forslag, som gøre Privatskolen lettere tilgængelig ogsaa for Smaafolks Børn. Jeg tror, at det er den Vej, man skal gaa, at man stiller de Forældres Børn, som ikke ønskes underviste i den offentlige Skole, nogenlunde gunstigt, saa at de kunne gaa andetsteds hen. Derimod tror jeg ikke, at Skolen kan være tjent med den her foreslaaede Ordning, og jeg tror, at ingen kan være tjent med den. Den er heller ikke, saa vidt jeg skønner, overensstemmende med de

Regler, vi ellers have om Børns Opdragelse og Undervisning i moralske og religiøse Begreber. I den Henseende henviste jeg til Loven af 13de April 1851, hvori det ligesom forlanges, at de Børn, som ikke skulle undervises i den lutherisk-kristne Religion, skulle, hvis de ikke høre til et kristent Religions-samfund, have Undervisning i almindelige moralske og religiøse Begreber, og hvis de tilhøre et kristent Trossamfund, skulle de undervises i Bibelhistorie og prøves deri. Denne Lovregel kan ikke slydes til Side ved et Vædringsforslag til Skoleloven. Jeg erkender selvfølgelig, at det kan være gode Bøvegrunde, der ligge under dette Forslag, det er en helt anden Ting, men jeg tror ikke, at Forslaget er realistisk eller virkelig praktisk.

Jeg kommer nu med et Par Bemærkninger til at omtale Forslaget om Skolekommissionen og Indstillingsretten. Det er vel, naar alt kommer til alt, det allermest brændende i hele Forslaget, navnlig i den Afdeling, vi nu have til Behandling. Angaaende Sammensætningen af Skolekommissionerne udtalte den højtærede Minister, at man maatte sikre sig Vælgerne, der havde Indsigt i Skolevæsenet, men hvorledes man skulde sikre sig saadanne Vælgerne forstaar jeg ikke ganske. Med al Respekt for Ministeriets Dygtighed tror jeg ikke, at noget Ministerium, heller ikke Ministeren, kan lave et Forslag, der sikrer en Vælgerbefolkning med Interesse for Skolevæsenet. Nej, det, man her vil gøre er at give Vælgerne Ret til at vælge Skolekommissionen, saa kommer Interessen nok — det føler jeg mig overbevist om. En Skolekommission, der skal vælges, saaledes som her foreslaaet, har jo ikke andet at arbejde for end en Udvikling af Skolevæsenet i Kommunen, saa jeg tror ikke, der vil komme til at gøre sig andre Hensyn gældende ved Valget af en saadan Kommission end Skolehensyn; andre Hensyn ville snart vige, naar der skal vælges. Alle, der interessere sig for at faa et godt Skolevæsen i Kommunen, ville samle sig om at stemme paa Folk, der have samme Interesser for at faa Skolevæsenet udviklet. Det er den eneste Vej, ad hvilken man opdrager Folk til at faa Interesse for Skolevæsenet. Jeg tror ikke, man kan opdrage Folk hertil paa kunstig Maade ved at sætte sig hen og lede ud, hvem man formener i Forvejen har saadan Interesse, og saa give dem Valgret. Hvem af dem, som Regeringslovsforslaget vil have har saadanne Interesser? Har Hartkornet — med Hartkornet mener jeg Sogneraadene, hvor den større Halvdel er valgt af de højtbestattede — som saadant Interesse i Skolevæsenet?